

Попуњава ученик:

Назив школе

Седиште школе

Образовни профил

Економски техничар

Име и презиме ученика

Датум одржавања испита

МАТУРСКИ ИСПИТ

ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

- КЉУЧ -

Попуњава испитна комисија

СКАЛА ЗА ПРЕВОЂЕЊЕ БОДОВА У УСПЕХ

Постигнут број бодова

Успех

до 50

недовољан (1)

50,5 – 63

довољан (2)

63,5 – 75

добар (3)

75,5 – 87

врло добар (4)

87,5 - 100

одличан (5)

ПОСТИГНУТ
БРОЈ БОДОВА

/ 100

ОЦЕНА

_____ ()

Чланови испитне комисије:

1. _____
2. _____
3. _____

Датум прегледа теста: _____

У следећим задацима заокружите број испред траженог одговора

1. Основна подела потреба је:

1. биолошке и културно - историјске
2. личне и заједничке
3. минималне, просечне и луксузне

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

2. Метода која се у пракси користи за обрачун бруто домаћег производа (БДП):

1. буџетска метода
2. расходна метода
3. пореска метода

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

3. Јавна потрошња представља:

1. све издатке домаћинства за куповину производа и услуга (осим издатака за куповину новог стана или куће)
2. све издатке државе
3. све издатке предузећа за производну опрему, грађевинске објекте и залихе

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

4. Нормативи минималних и максималних залиха материјала су подаци потребни за састављање:

1. плана набавке
2. плана продаје
3. рачуноводственог плана

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

5. Позната је процентуална промена цене добра. Да би се израчунао коефицијент ценовне еластичности понуде, недостаје податак о:

1. процентуалној промени тражене количине добра
2. промени понуђене количине добра
3. процентуалној промени понуђене количине добра

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

6. Олигопол је тржишна структура у којој:

1. мали број предузећа продаје сличне или исте производе
2. много предузећа продаје идентичне производе
3. много предузећа продаје сличне или исте производе

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

7. Реални бруто домаћи производ (БДП):

1. зависи само од текућих цена.
2. не зависи од промене цена.
3. зависи од промене цена.

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

8. Монетарни агрегат M2 обухвата:

1. готов новца, депозите по виђењу и различите дугорочне депозите
2. различите дугорочне депозите
3. готов новца и депозите по виђењу

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

9. Једна од функција централне банке је функција

1. чувања обавезних резерви
2. последњег уточишта зајмотражиоцу
3. давања кредита становништву и привреди

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

10. Ако централна банка смањује стопу обавезне резерве

1. понуда новца расте
2. понуда новца опада
3. понуда новца се не мења

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

11. У привреди једне земље дошло је до смањења незапослености у 2023. години. Ову појаву проучава:

1. микроекономија
2. макроекономија
3. економија као наука, без сврставања у неку од области економије

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

12. На једном тржишту рада, дошло је до раста зарада запослених. Пораст зарада:

1. доводи до пада тражње нормалних добара.
2. не утиче на тражњу нормалних добара.
3. доводи до раста тражње инфериорних добара.
4. доводи до пада тражње инфериорних добара.

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

13. Премија осигурања је:

1. цена осигурања
2. сума осигурања
3. накнада за штету
4. добит од осигурања

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

14. У производњи сокова није примењен одговарајући поступак обраде воћа.
Овако настао утрошак материјала представља:

1. кало материјала
2. растур материјала
3. квар материјала
4. шкарт материјала

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

15. Стратегија је:

1. секундарна планска одлука
2. примарна планска одлука
3. визија предузећа
4. фаза менаџмента

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

16. Скупштина града је донела одлуку о набавци аутобуса са електричним напајањем од домаћег произвођача за Градско саобраћајно предузеће. Набавка треба да се спроведе у наредних две године у обиму од хиљаду аутобуса са електричним напајањем.

	/	2
--	---	---

Одлука Скупштине града, под претпоставком да се реализује, може утицати на повећање прихода:

1. управе града
2. произвођача возила без електричног напајања
3. произвођача возила са електричним напајањем
4. произвођача делова за аутобусе без електричног напајања

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

17. Преломна тачка је:

1. обим производње и продаје на којем се изједначавају укупни приходи са укупним трошковима
2. обим набавке и продаје на којем се изједначавају укупни приходи са укупним трошковима
3. обим производње и набавке који даје нулти добитак

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

18. Један од уобичајених критеријума за разврставање предузећа према величини је:

1. расположиви капитал предузећа
2. област у којој предузеће ради
3. значај предузећа за привреду
4. величина земље у којој предузеће послује

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

19. Евиденција на конту Одступање од планских цена материјала води се у ситуацији када се материјал на залихама евидентира по::

1. фактурној цени
2. стварној набавној цени
3. продајној цени
4. планској набавној цени

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

20. Привредно друштво је остварило губитак када су:

1. расходи већи од прихода
2. приходи већи од расхода
3. одливи новца већи од прилива
4. плаћања већа од наплаћивања

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова

21. Предузеће се бави производњом канцеларијског намештаја – канцеларијских столова и столица. Произведени канцеларијски столови и столице намењени продаји представљају:

1. основна средстава предузећа
2. позајмљени капитал предузећа
3. обртна средстава предузећа

	/	3
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

22. Синиша ради у продајном одељењу предузећа. На основу радног искуства је закључио да би у циљу повећања обима продаје било добро имати још један производ са савременијим перформансама. Предлог је упутио менаџменту продајног одељења који је исти и прихватио.

	/	3
--	---	---

Пословна функција предузећа којој ће се обратити менаџмент продаје у циљу реализације Синишиног предлога је:

1. функција општих послова
2. производна функција
3. функција људских ресурса
4. рачуноводствена функција

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

23. Према подацима фискалне касе предузетничке угоститељске радње „Двориште“, које није у систему ПДВ-а, у току прве смене је остварен промет у износу од 65.000,00 динара.

	/	3
--	---	---

Појавни облик резултата који је приказан у примеру представља:

1. профит
2. број пружених услуга у смени
3. приход остварен у смени

За један тачан и ниједан нетачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

У следећим задацима заокружите бројеве испред тражених одговора

24. Карактеристике предузећа су:

	/	2
--	---	---

1. Организациона целина
2. Радни колектив
3. Основни субјект тржишне привреде
4. Тржишне цене производа
5. Профит
6. Самостално привредно- правно лице

За три тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
За два тачна и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

25. Снижење продајне цене без пореза на додату вредност у привредном друштву:

	/	2
--	---	---

1. смањује укупну вредност робе на залихама
2. смањује укупну укалкулисану разлику у цени робе на залихама
3. не утиче на промену укупне вредности залиха робе
4. само смањује вредност робе на којој је дошло до снижења цене
5. не утиче на укалкулисану разлику у цени

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
Све остало 0 бодова.

26. ПД “Беотекс” Ариље је остварило приходе од продаје дечије одеће у износу од 1.000.000,00 динара. Трошкови куповине машина износе 250.000,00 дин., пропуштени приходи од камата износе 50.000,00 дин., трошкови утрошене енергије износе 50.000,00 дин., трошкови куповине сировина су 100.000,00 дин., плате радника 250.000,00 дин., пропуштена плата власника износи 100.000,00 дин., пропуштени приход закупа износи 50.000,00 дин.

	/	4
--	---	---

Простор за рад.

Рачуноводствени профит: укупан приход - експлицитни трошкови;
 $1.000.000,00 - (250.000,00 + 50.000,00 + 100.000,00 + 250.000,00) = 1.000.000,00 - 650.000,00 = 350.000,00$ динара
Економски профит: укупан приход - експлицитни трошкови - имплицитни трошкови;
 $1.000.000,00 - 650.000,00 - (50.000,00 + 100.000,00 + 50.000,00) = 150.000,00$

На основу анализе свих трошкова заокружити тачне исказе:

1. економски профит је остварен у износу од 600.000 динара
2. економски профит је остварен у износу од 150.000 динара
3. економски профит је остварен у износу од 350.000 динара
4. рачуноводствени профит је остварен у износу од 350.000 динара
5. рачуноводствени профит је остварен у износу од 200.000 динара
6. рачуноводствени профит је остварен у износу од 850.000 динара

За два тачна и ниједан нетачан одговор 4 бода;

За један тачан и ниједан нетачан 2 бода

све остало 0 бодова.

Допуните следеће реченице и табеле

27. Тржишна понуда је укупна понуда свих продаваца заједно на датом тржишту.

	/	1
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;

Све остало 0 бодова.

28. Посматрамо два добра. Пораст цене добра које је комплементарно добро у односу на посматрано смањује тражњу посматраног добра.

	/	2
--	---	---

За један тачан и ниједан нетачан одговор 2 бода;

Све остало 0 бодова.

29. Према изворима прибављања средства могу бити сопствена и туђа (позајмљена)

	/	2
--	---	---

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;

за један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;

све остало 0 бодова.

30. Циљ инвентарисања у двојном књиговодству је да се **књиговодствено** стање засновано на документованим променама сведе на **инвентарно (стварно)** стање, засновано на стварно насталим променама.

	/	2
--	---	---

За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бод;
за један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

31. У ситуацији када је стварна набавна цена материјала 50.000,00 динара, а планска набавна цена 52.000,00 динара, на конту Одступање од цена материјала, разлика између планске и стварне набавне цене материјала се књижи на страни **потражује**.

	/	3
--	---	---

За тачан одговор 3 бода;
све остало 0 бодова.

32. Прочитајте наредне исказе који се односе на двојно књиговодство. Затим испред сваке тврдње уписати слово Т ако је тачна, а слово Н ако је нетачна.

	/	4
--	---	---

Н двојно књиговодство обухвата евиденцију средстава и извора средстава на дваuenta

Н двојно књиговодство је непотпуни систем књиговодства

Т основу двојног књиговодства чини начело дуалности

Т двојно књиговодство је потпуни систем књиговодства

За четири тачна и ниједан нетачан одговор 4 бода;
За три тачна и ниједан нетачан одговор 3 бода;
За два тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
за један тачан и ниједан нетачан одговор 1 бод;
све остало 0 бодова.

У следећим задацима сажето написати или нацртати одговор

33. Дефинисати производну функцију.

	/	2
--	---	---

Производна функција представља однос између количине инпута и количине аутпута. ИЛИ

Производна функција представља однос између количине инпута који се користе у производњи неког добра и количине аутпута тог добра.

За тачан одговор 2 бода;
све остало 0 бодова.

34. Део финансијског извештаја показује да су акционарима у текућој години исплаћене дивиденде у износу од 150.000,00 динара и да је примљен краткорочни кредит од банке у износу од 1.000.000,00 динара.

	/	2
--	---	---

Навести део финансијског извештаја који приказује улазне и излазне токове готовине предузећа, а којим су обухваћене наведене трансакције.

Одговор **извештај о токовима готовине**
(или **биланс новчаних токова** или **cash flow**)

За тачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

35. Привредно друштво "Папирус" је произвело 100.000 комада свезака. Трошкови куповине сировина износе 100.000,00 дин., пропуштени приходи од камата износе 50.000,00 дин., трошкови утрошене електричне енергије износе 50.000,00 дин., зараде радника 200.000,00 дин., пропуштена плата власника износи 100.000,00 дин., пропуштени приход закупа износи 150.000,00 дин.

	/	4
--	---	---

Класификовати имплицитне и експлицитне трошкове привредног друштва "Папирус".

Имплицитни трошкови: **пропуштени приходи од камата, пропуштена плата власника, пропуштен приход закупа**

Експлицитни трошкови: **трошкови куповине сировина, трошкови утрошене електричне енергије, зараде радника**

За тачан одговор и наведених шест одговора 4 бода;
За тачан одговор и наведених пет одговора 3 бода;
За тачан одговор и наведена четири одговора 2 бода;
За тачан одговор и наведена три одговора 1 бод;
све остало 0 бодова.

У следећим задацима израчунати и написати одговарајући резултат

36. Привредно друштво „IМport“ за увоз робе из иностранства примило је фактуру бр.7087 на 10.000 евра. На дан пријема фактуре бр.7087 средњи курс био је 1 евро = 117,1717 динара. На дан плаћања обавезе по фактури бр.7087 средњи курс евра био је 1 евро = 118,0925.

	/	2
--	---	---

Утврдити врсту и износ курсне разлике уз приказ поступка рада.

Простор за рад:

$$\begin{array}{l} 10000 \times 117,1717 = 1.171.717 \\ 1.180.925 - 1.171.717 = 9.208 \end{array} \qquad 10000 \times 118,0925 = 1.180.925$$

Одговор: Настала је **негативна** курсна разлика у износу од **9.208,00** динара.

За два тачна одговора уз приказан поступак рада 2 бода;
За један тачан одговор уз приказан поступак рада 1 бод;
све остало 0 бодова.

37. Пораст цене поморанџи од 5% довео је до пада тражње за поморанџама за 15%. Израчунати ценовну еластичност тражње уз приказ поступка рада и објаснити добијени резултат.

	/	3
--	---	---

Простор за рад.

$$Es = \frac{15\%}{5\%} = 3$$

Одговор: **Свака промена цене поморанџи доводи до три пута веће промене у траженој количини поморанџи.**

За тачан одговор уз приказан поступак рада 3 бода;
За тачно израчунат резултат и приказан поступак рада 1 бод;
све остало 0 бодова.

38.

Привредно друштво „Нектар“ по фактури бр. 480 је продало 4250 литара сока по продајној цени од 140,00 динара по литру сока, без пореза на додату вредност. Порез на додату вредност се обрачунава по општој стопи. Купцу је одмах одобрен количински рабат од 5%.

	/	3
--	---	---

Израчунати износ рабата и продајне фактуре. Приказати обрачун.

Простор за рад:

Продајна вредност = 4250 литара * 140,00 = 595.000
Рабат = 595.000 * 5 / 100 = 29.750
Пореска основица = 595.000 – 29.750 = 565.250
ПДВ = 565.250 * 20 / 100 = 113.050.
Укупна накнада = 565.250 + 113.050 = 678.300

Одговор: Износ рабата је 29.750,00 динара, а износ продајне фактуре је 678.300,00 динара.

За два тачна и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 3 бода;
 За један тачан и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 1 бод;
 Све остало 0 бодова.

39. Стање на аналитичком конту материјала је:

101/09 Материјал – Жица 1,8 mm (M0918)	
200 m x 190 дин = 38.000	
300 m x 180 дин = 54.000	
140 m x 200 дин = 28.000	

	/	4
--	---	---

По требовању бр. 10 издато је у производњу 550 m жице.

Обрачунати трошак материјала по методу просечне набавне цене и по фифо методу и одредити применом ког метода трошак материјала има већи утицај на укупне трошкове.

Приказати поступак рада.

Простор за рад

Трошак по методу просечне цене = просечна цена * утрошена количина = 187,50 * 550 m = 103.125 динара
Просечна цена = (38.000+54.000+28.000) / (200+300+140)=120.000/640 = 187,50 дин
ФИФО метод:
200 m x 190 дин = 38.000
300 m x 180 дин = 54.000
50 m x 200 дин = 10.000
Укупно = 102.000

Трошак материјала по методу просечне цене износи 103.125,00 динара, а трошак материјала по фифо методу износи 102.000,00 динара. Већи утицај на укупне трошкове има трошак материјала обрачунат по методу просечне цене

За три тачна и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 4 бода;
 за два тачна и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 2 бода;
 за један тачан и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 1 бод;
 све остало 0 бодова.

40. Стање на контима главне књиге привредног друштва „Алфа“ д.о.о. Београд и привредног друштва „Бета“ д.о.о. Нови Сад је следеће:

	/	4
--	---	---

Главна књига ПД „Алфа“ д.о.о. Београд

132 - Роба у промету на велико		1327 -Укалкулисана разлика у цени робе на велико	
120.000	140.000		40.000
360.000			54.000
220.000			32.000
			- 6.000

Главна књига ПД „Бета“ д.о.о. Нови Сад

132 - Роба у промету на велико		1327 -Укалкулисана разлика у цени робе на велико	
180.000	207.000		30.000
243.000			44.000
405.000			76.000
			- 8.000

Утврдити које привредно друштво има већу остварену разлику у цени и за колико.

Приказати поступак рада.

Простор за рад

Остварена разлика у цени ПД „Алфа“ д.о.о. Београд:

ОРУЦ = $140.000 * 120.000 / 700.000 = 24.000$

Остварена разлика у цени ПД „Бета“ д.о.о. Нови Сад:

ОРУЦ = $207.000 * 142.000 / 828.000 = 35.500$

$35.500 - 24.000 = 11.500$

Привредно друштво **„Бета“ д.о.о. Нови Сад** има већу остварену разлику у цени за **11.500** динара.

За два тачна и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 4 бода;
За један тачан и ниједан нетачан одговор уз приказан поступак рада 2 бода;
Све остало 0 бодова.

У следећим задацима повежите и уредите појмове према захтеву

41. На левој страни су наведене врсте контроле књиговодствених докумената, а на десној страни примери истих. На линију испред примера уписати број одговарајуће врсте контроле.

	/	2
--	---	---

1. суштинска контрола	<u>3</u>	провера тачности рачунских операција
2. формална контрола	<u>1</u>	провера да ли је промена назначена у документу стварно настала
3. рачунска контрола	<u>2</u>	провера да ли документ садржи све битне елементе и да ли су у складу са законским прописима

За три тачна и ниједан нетачан одговор 2 бода;
Све остало 0 бодова.

42. Поред наведених пословних подручја пословне економије на празну линију у левој колони унети одговарајући број врсте пословних подручја којој припадају из десне колоне.

	/	3
--	---	---

<u>2</u> информатика	1. функционална подручја
<u>1</u> финансије	2. помоћна подручја
<u>3</u> трговина	3. посебна подручја
<u>3</u> саобраћај	
<u>1</u> производња	
<u>2</u> рачуноводство	

За 6 тачних и ниједан нетачан одговор 3 бода;
За 5 тачних и ниједан нетачан одговор 2 бода;
За 4 тачна и ниједан нетачан одговор 1 бод;
За све остало 0 бодова.

43. Поред наведених носилаца привређивања у левој колони на празну линију унети одговарајући број из десне колоне према критеријуму поделе носилаца привређивања.

	/	3
--	---	---

<u>3</u> основни	1. делатност
<u>1</u> потрошачки	2. број лица која обухватају
<u>2</u> појединачни	3. унутрашња организација
<u>2</u> групни	
<u>3</u> сложени	
<u>1</u> производни	

За шест тачних одговора и ниједан нетачан 3 бода;
За пет тачних одговора и ниједан нетачан 2 бода;
За четири тачна одговора и ниједан нетачан 1 бод;
Све остало 0 бодова;